

Türk Eczacıları Birliği

8. Devre Merkez Heyeti Çalışma Raporu

27 Haziran - 30 Kasım 1966

Türk Eczacıları Birliği VII. Büyük Kongresi

Sayın Delegeleri,

27 - 28 Haziran 1966 tarihlerinde aktedilen III. Fevkalâde Büyük Kongre sonunda görev almış bulunan Heyetimiz; beş aylık süresini tamamlamış bulunuyor.

Normal bir çalışma devresinin beşte birini kapsayacak kadar kısa olan bu beş ay zarfındaki mesaiyi aşağıda sayın arkadaşlarımızın bilgilerine arz ediyoruz.

Sayın arkadaşlarımızın da takdir buyuracakları gibi olağanüstü bir kongre ile iş başına gelmiş olan Heyetimiz; normal çalışma süresi hitam bulmamış olan II. devre Merkez Heyetinin faaliyetini kaldığı yerden devam ettirmeyi ön plâna almıştır. Bu sebeple bu raporumuzun metninde, geçen devre raporuna atıflara sık sık yer verilmesine lüzum hasıl olmuştur. Böylece, raporumuzu okuyan arkadaşlarımız, konunun evveliyatını bir kerre daha hatırlayacak ve olayların akışını daha kolaylıkla takip edebileceklerdir.

MESLEKİ KANUN VE YÖNETMELİKLER

Her seferde değişik bir hüviyetle hazırlanması adeta mutad olan 6197 sayılı Eczacılar ve Eczaneler Hakkındaki ve 6643 sayılı Türk Eczacıları Birliği Kanununun geçen devre Büyük Kongrelerin arzu ve temayüllerine sadık kalmak üzere kısa bir metin halinde hazırlandığı bilinmektedir.

Prof. Lütfü Duran'ın da tetkiklerinden geçirilen her iki Kanun ve 6197 sayılı Kanuna bağlı Yönetmelik Tadil Tasarımlarını teksir ederek yurdumuzdaki bütün meslektaşlarımıza ve sayın Oda Başkanlıklarının bilgilerine sunmuş bulunuyoruz. Bilindiği gibi bu Tasarımlar eski me-

tin, muaddel metin ve tadil gerekçesini bir arada ihtiva etmekte ve bu sebeple tetkik kolaylığı arz etmektedir. Bu tasarımlar bir taraftan meslek efkârına arz edilirken, diğer taraftan Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına da sevk edilmiştir. Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Danışma ve İnceleme Kurulunca her iki kanun metninin bazı maddelerine itiraz edildiğinin bildirilmesi üzerine Ankara'ya gidilmiş ve Heyetimizin ve Bakanlığın Hukuk Müşavirlerinin, sayın Umum Müdürümüzün ve muteriz Kurul yetkililerinin huzurunda bu maddelerin tartışılmasına başlanmıştır. Bu tartışmalar olumlu bir istikamete yönelmiş, ancak müstahzarların Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca kabûlü ve tasdik edilen fiatların dışında satışını önleyici hüküm üzerine tam bir mutabakata varmak mümkün olamamıştır. Bu toplantı sonunda görüşmelerin devamı kararına varılmış ve bu raporun teksirine başlandığı günlerde temsilcilerimiz tekrar Ankara'ya hareket etmişlerdir.

Kanunlar konusunda varılan bu merhalenin herşeye rağmen büyük bir önem taşıdığına inanmaktayız. Bilindiği gibi şimdiye kadar Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına sevk edilen hiçbir tasarı Bakanlık bünyesinde dahi herhangi bir mesafe kaydetme şansına sahip olamamıştır. Bu kerre tasarının ilgili Kurul'a havalesi ve bu Kurul'ca kanunun üzerinde çalışma yapılması ve Heyetimizle müzakerelere başlanması, iyi bir yolun müjdecisi olarak gözükmektedir. Bu tasarıların kısa bir sürede kanunlaşması asla düşünülmemekle beraber yapılacak ciddi bir çalışmanın neticesinde konunun Bakanlık kademesinden Meclis safhasına intikâl ettirilmesi mümkün olacaktır. 6197 sayılı Kanuna bağlı Yönetmeliğin tadili ise, bu husustaki tasarruf sadece Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına ait olduğun-

dan daha kısa bir sürede tahakkuk ettirilebilecektir. Bakanlık Yüksek Makamının ve Sayın Genel Müdürlüğümüzün Kanun tadilleri konusunda gösterdikleri yakın ilgi ve konumuza verdikleri önem, bu inancımızı kuvvetlendirmektedir.

Mesleki mevzuatımızın yönünden en önemli bir boşluk da bir Yüksek Eczacılık Şurası'ndan mahrum bulunmamızdır. Bilindiği gibi Yüksek Eczacılık Şurası ile ilgili hükümler 6197 sayılı Kanunun bünyesinde ve ayrı bir bölüm olarak Bakanlığa sevk edilmişse de, gayet mufassal bulunan bu Tasarı, herhangi bir Organ'a intikâl etme şansına malik olmamıştır. Bu kerre aynı tasarı, ve bazı tadilleriyle ayrı bir metin halinde ve «Yüksek Eczacılık Şurası Kanun Tasarısı» namı altında Bakanlık Yüksek Makamına takdim edilmiştir.

Büyük Kongremiz tasarrufunda bulunan 6643 sayılı Türk Eczacıları Birliği Kanununa bağlı Yönetmelik ise bazı tadil teklifleriyle Yüksek Heyetinize sunulmaktadır. Heyetinize varılacak nihai karar derhâl yürürlüğe girecektir.

TÜRK FARMAKOPESİ

Eczanelerimizin kanuni zorunluluğa rağmen Kodeks'ten mahrum olarak açılma ruhsatı almaları veya çalışmalarını maalessif devam etmektedir. Halen bir Kodekse sahip olabilen eczanelerimizdeki Kodeksin taşıdığı tarih 1940'dır. 1948'de basılan ve tamamen kifayetsiz olan süplemanı ile beraber bu 27 senelik Kodekse sahip olanlarla olmıyanların dengesi, birincilerin aleyhine hergün biraz daha bozulmaktadır. Kodeks'in basıldığı yıl dünyaya gelen, bugün tahsillerini bitirmiş, askerliklerini yapmış ve üç yıldır eczacılık sanatını Kodeks'ten mahrum olarak icra etmekte bulunan meslekdaşlarımız vardır. Bu hazin tablo, eczacılığın ilmi cephesine verilen değere bir ölçü olmak bakımından çok dikkat çekicidir. 1955 yılında Kodeks Komisyonu namı altında teşekkül eden ilmi Hey'etin beş sene süren mesaisi biteli yedi yıl olmuştur. Diğer memleketlerdeki sürekli ilerleme karşısında bu

emeğin yeniden çalışmayı icap ettirecek kadar heba olmaya başladığı da acı bir gerçektir. Bütün bu süre zarfında, muhtelif Merkez Heyetleri yetki ve imkân yokluğu içinde Meclis Başkanlığından, ilgili Komisyonlara, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlarından Başbakana kadar mevzuun önemli anlatmaya çalışırken, alınan cevap ya sükût, ya da sonu gelmeyen alâka vaadinden ileri gitmemiştir. Devrimizin işgâl ettiği süre, yüce Meclis'in tatiline tesadüf etmiştir. Önümüzdeki devrede bu gayretler elbette tekrarlanacaktır. Ancak yetkili organ ve Makamlar on dakikalık bir Meclis müzakeresi ile halledilebilecek olan bu meselenin karşısında takınılan umursamaz ve önemsemez tavrın eczacılıktan ziyade halk sağlığına zarar verme istikametinde olduğunu hatırlamalıdır. Türk Farmakopesi Kanun Tasarısının önümüzdeki devre Meclis gündemi öncelikle görüşülecek konular arasında alınmış olduğu haberi meslekdaşlarımızın bu sıkıntılarının nihayete ermekte olduğu ümitlerini kuvvetlendirmektedir.

DEONTOLOJİ TÜZÜĞÜ

Eczacılık ve hekimlik gibi halk sağlığı ile birinci derecede ilgili meslek müntesiplerinin bir Deontoloji Tüzüğüne mutlak surette sahip olmaları zarureti asla tartışılmaz. Böyle bir Tüzüğün eczacılara elbette büyük faydası vardır. Ancak, asıl faydayı bekleyen, eczacıya sağlığını emanet eden halktır. Böyle bir Tüzüğün zarureti Vazı Kanun da takdir etmiş ve 6643 sayılı Kanun metninde bu Tüzüğün hazırlanmasını öngörmüştür. Ancak ner nedense bu konuda yıllardan beri yapılan çalışmalar bir türlü sonuç vermemekte ve ilk bakışta bir iki ay içinde tahakkuku mümkün gibi gözükken bu konu, Büyük Kongrelerin değişmez mevzuları arasındaki mevkiini muhafaza etmektedir.

VII. Devre Merkez Hey'etinin raporunda Deontoloji Tüzüğüne geçirdiği bütün safahat açıklanmıştır. Tasarı Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığından başka diğer bütün Bakanlıklardan da geçirildiği ve İç İşleri, Adalet, Tarım, Milli

Savunma Bakanlıklarının görüşlerine göre yeniden kaleme alındığı halde nihai tasdik mercii olan Danıştay'a takdim edilmeden evvel bir kerre de Yüksek Tıp Şurasına sevk edilmiştir. Bu Şura'nın birbirini müteakip iki toplantısında da Tasarının onaylanması mümkün olmanış ve 30 . Kasım . 1966 tarihinde yapılacak Üçüncü Toplantı Gündemine alınmak üzere geri bırakılmıştır. Bilindiği gibi Tasarının aşırı iskonto yapanları tecziye etmeye imkân verecek olan 13. maddesi Bakanlık ile Merkez Heyeti arasında bir ihtilâf konusudur. Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı bu hususun Şura toplantısından evvel tekrar müzakeresi için Heyetimizi Hukukçumuzla birlikte Bakanlığa davet etmiştir. Bu davete icabet edilmiş ve mezkûr madde ile aynı istikamette bulunan 6643 sayılı Kanununun 20. maddesinin b bendi üzerinde Raporumuzun meslekî Kanunlar bölümünde belirtilen görüşmeler yapılmıştır. Bu görüşmeler Büyük Kongreden evvel tekrarlanacak ve Deontoloji Tüzüğü Tasarısının Yüksek Tıp Şurası Gündemi'ne aynen dahil edilmesine çalışılacaktır. Bakanlık Hukuk Servisi ile zuhur eden bu anlaşmazlığın giderilmesi halinde Tasarının Şura gün demine alınmayacağı Sayın Müsteşar Dr. İlker tarafından kesinlikle ifade edilmiştir. 13. maddeden mahrum bir Deontoloji Tüzüğü'nün de arzu edilen gayeyi teminden uzak kalacağı ve mamûl bir tasarı olacağı da bilinmektedir. Bütün temennimiz bu haklı davamızda Bakanlıktan beklenen anlayışın gösterilmesidir.

MAJİSTRAL TARİFE

Son tadili geçen devre yapılan Majistral Tarifinin bilhassa B cetveli fiatları günün rayici ile biraz farklar arz etmektedir. Bu konuda Heyetimizce teşekkül ettirilen ve Türkiye Eczane Sahipleri v Türkiye Ecza Depocuları Cemiyetler temsilcilerinin de katıldıkları Komisyon, mesaisini bitirmiş ve varılan neticele Merkez Heyeti tarafından Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına intikâl ettirilmiştir. Bu defa tanzim edilen tadil listesinin bir özelliği de değişen prodül fiatla-

rının Majistral Tarifedeki galenik preparatlara da uygulanması ve bu listede bu değişikliklerin de yer almasıdır. Bu tadil teklifinin kısa bir süre önce sevk edilmesi dolayısıyla Bakanlıkça yapılan tetkiki henüz sonuçlanmamış bulunmaktadır.

FATURA VE BEYANNAME TETKİKLERİ

Heyetimiz, bu devrede de bütün ilâç hammaddesi ithâl fiatlarının kontrolü, faturalarının tesdiki, müstahzar fiat beyannamelerinin tetkiki ve tasdiki, acil ihtiyaçlar kotasından vaki taleplerin tetkiki görevini aksatmadan yürütmüştür.

Halen kütüphanemiz gerek muhtelif firmalarca hediye edilen ve gerekse Heyetimizce satın alınan en son dünya literatürü ile zenginleştirilmiş ve bu sayede yapılan tetkikler dökümana istinad ettirilebilmiştir.

ECZACILIK FAKÜLTESİ İLE İLİŞKİLER

Devrimizde, İstanbul Üniversitesi Eczacılık Fakültesi ile ilişkilerimiz en iyi şekilde devam ettirilmiştir.

Heyetimizce vaki ricanın Sayın Dekanlıkça kabulü ile 26 . Temmuz . 1966 tarihinde Heyetimiz ile Fakülte Yönetim Kurulu temsilcileri arasında bir toplantı yapılmıştır. Bu toplantıda ilk görüşülen konu; Fakülte müfredat programına Gıda Analizleri dersinin dahil edilmesidir. Fakültece verilen bilgiye göre bu ders, programa alınmış olup, bu sene okutulacaktır. Ancak konunun bir ihtisas şeklinde olmasında fayda ve zaruret vardır. İhtisas tescil mercii Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı olduğundan, varılan mutabate göre bu husustaki müracaat Heyetimizce Bakanlığa yapılmış ve Gıda Analizleri konusunun bir eczacılık ihtisas dalı olarak tanımlanması talebinde bulunulmuştur. İkinci konu Fakülte öğrencilerinin fabrika stajı görmeleri imkânının tanınması konusudur. Bu stajın arzu eden öğrenciler tarafından eczane stajının bir kısmının yerine kaim olmak üzere yapılabilmesi için gerekli olan Yönetmelik ta-

dilinin Fakültece yapılması hususunda mutabakata varılmıştır. Ancak kendilerine stajyer gönderilen firmaların herhangi bir zorluk çıkarmamalarını temin için gerekli teşebbüs yine Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı nezdinde Heyetimizce yapılmış ve konu anlatıldıktan sonra staj Yönetmeliğinin tadili ile fabrika stajına imkân bulunması halinde Makamlarınca yayınlanacak bir Genelge ile, kendilerine stajyer gönderilecek imalâtçıların herhangi bir zorluk çıkarmamalarının temini talebinde bulunulmuştur. Öğrencinin arzusuna bağlı olarak bir kısım eczane stajının sanayi sahasına aktarılması, mesleğimize birçok yönlerden fayda sağlayacaktır. Eczacılık sanatının en mühim konularından biri olan imalât konusunda gerekli pratik bilgi ancak bu sayede temin edilebilecektir. Fakülteden yeni mezun bir eczacının pratik yönden hiç tanımadığı bir saha olan sanayi sahası yerine tanıdığı, staj dolayısıyla çalışmalarına katıldığı bir ortam olan eczane sahasına kaydığı bir vakıdır. Fabrika stajı bu çekimserliği izale edecek, serbest eczaneye olan şiddetli akımın kısmen de olsa sanayide yönelmesine amil olacaktır. Diğer bir konu da asistanlara yardım konusudur. Evvelce Birlik Mecmuasına yapılan tercüme karşılığı namı altında Fakültemiz asistanlarına muayyen bir ödeme yapıldığı bilinmektedir. Bu meblâğ münhasıran mecmua hesabından ödendiğinden, mecmuanın devamlı olarak intişarı mümkün olmayınca bu ödeme de kesilmiştir. Oysa ki Fakültemizdeki asistan meslektaşlarımız, hiç de kâfi olmayan ücretlerle ve hakiki bir fedakârlıkla akademik kariyeri terketmemekte ve müstakbel meslektaşlarımızın yetişmesini mümkün kılmaktadırlar. Bütçe dolayısıyla herhangi bir ödeneğin devremizde bu sahaya tefriki mümkün olmadığından konu Heyetimizce Yüksek Kongrenize arz edilecek sonuçlar arasına alınmıştır. Sayın Yönetim Kurulu ile mecmua konusu da görüşülmüş ve Fakültece bir abstrak Heyeti teşekkül ettirilmesi karar altına alınmıştır. Nitekim devremizde hazırlanan Pharmacia dergisinde Fakültece gönderilen bir ilmi yazı yer almaktadır.

Heyetimizce geçen devre zarfında açılan bir yardım kampanyasında toplanan ve Fakülteye takdim edilmiş bulunan meblâğa bir ilâve yapılması mümkün olmuş ve özel hesaba tevdi edilmiş bulunan 5000. - T.L.lık bir yardım aynen Fakülteye intikâl ettirilmiştir. Sayın meslektaşlarımızca da bilindiği gibi Tıp Fakültesinin hastahanelere yardım gayesiyle ilâç fabrikaları ve diğer müesseseler nezdinde açmış bulunduğu kampanya Merkez Heyetinin tertip ettiği kampanya ile aynı tarihlere tesadüf ettiğinden mezkûr firmaların her iki kampanyaya da büyük meblâğlarla iştirak etmeleri müşkül olmuştur. Buna rağmen toplanabilen meblâğa yeni ilâvelerin yapılabilmesini teminen önümüzdeki devrede de bu faaliyetin aksatılmadan devamını temenni ederiz.

MUHTELİS AYTÜRK AYKAŞ HAKKINDA

Merkez Heyeti eski memurlarından Aytürk Aykaş adlı şahsın zimmet hadise ve olayının 7. Devre Merkez Heyetince Adliye'ye intikâl ettirildiği sayın arkadaşlarımızca bilinmektedir. O tarihten beri fi-rarda olan bu şahsın İstanbul'da taksi şoförlüğü yaparken görüldüğü bir meslektaşımız tarafından ihbar edilmiştir. Bu ihbar, gününde ve Hukuk Müşavirliğimiz kanalıyla Emniyete ve Savcılığa bildirilmişse de mükerrer tekidlere rağmen bugüne kadar bu şahsın yakalanması mümkün olamamıştır. Çıkan af Kanununa rağmen elimizdeki Noter senedine bağlı alacağın icraen tahsili için gerekli muamele yapılmış ve borçlunun adres terki dolayısıyla ilânen tebligat cihetine gidilmiştir.

İLÂÇ SANAYİİ VE ECZANELER İLE İLGİLİ SEKTÖR RAPORLARI

İkinci beş yıllık plânda ilâç sanayii ile ilgili sektör raporunu hazırlamakta olan İlmi Hey'et, bu mesaisini son günlerde bitirmiştir. Bu mesainin mali portesi brüt 30000. - T.L. dır. Bu meblâğın 10000. - T.L. sı ilâç Endüstrisi İşverenler Sendikasında karşılanacaktır. Geriye kalan 20000. - T.L.lık meblâğın ise Birlik bütçesinden ödenmesi zaruretini ifade et-

mek isteriz. Bilindiği gibi ilâç sanayiinin biçümle fatura ve beyanname tasdiklerinden dolayı tahsil edilen meblâğ, Birliğimizin belli başlı gelirini teşkil etmektedir. Bu gelirin bir kısmının aynı fasıldaki giderlere tahsisi tabiidir. Geçen Büyük Kongrece tasdik edilmiş bulunan bütçe müsait olmadığından ve meblâğın büyüklüğü fasıllar arasında bir aktarma yapmak imkânını da vermediğinden ödenmesi gereken meblâğ Sayın Kongremize takdim edilen bütçe de gösterilmiş ve bu borcun yeni teşekkül edecek Heyetce ilk günlerde bu suretle tasfiyesi düşünülmüştür. 20000. - T.L.lık bu meblâğın çok müstacel olan 5000. - T.L.lık bir kısmını iki ilâç fabrikasından muvakkaten alınarak uzmanlardan birine ödenmiş olduğunu da burada kaydetmek isteriz.

Eczane problemlerinin halinde karşılaşılan müşkülâtın başında; Elimizde bu problemlerin tümünü kapsamına alan bir sektör plânının mevcut olmaması gelmektedir. Bu mühim boşluğun izalesi konusunu ele alan Heyetimiz; Prof. Mehmet Oluç, Prof. Kenan Gürtav ve Doç. Baki Beyler'le bir ön görüşme yapmıştır. Varılan mutabakate göre bütün eczane problemlerini kapsamına alan ve cemiyet içinde eczanenin yerini belirten, bu müessesenin ayakta kalması zaruretiyi ispatlayan ve bunu temin için gerekli tedbirleri açıklayan bir rapor; mufassal ve delillere müstenid hazırlanacak ve karşılığında 15000. - T.L. sı brüt olarak bu Heyete ödenecektir. Bu derece büyük bir rakamın münhasıran Birliğimizce karşılanması elbette ki çok müşküldür. Bu sebeple konu ile birinci derecede ilgili bulunan meslek teşekkülü Türkiye Eczane Sahipleri Cemiyeti ile bir müşterek toplantı yapılmış ve bilâhare 1967 bütçesinden olmak kaydıyla 5000. - T.L.lık bir iştirakın bu Cemiyetçe yapılacağı hususundaki kararları Heyetimizce bildirilmiştir. Eczane sektörü raporunun finansmanı için gerekli 10000. - T.L.lık gider de ilâç sanayii ile ilgili raporla beraber bütçede zikredilmek suretiyle yüksek takdirlerinize sunulmuştur.

BÖLGE TEŞKİLATINDA REORGANİZASYON VE ECZACI ODALARI

Geçen devre kuruluşu tamamlanan 9. Bölge Eskişehir Eczacı Odası Eylül ayı içerisinde ilk normal kongresini yaparak bütün organlarıyla normal faaliyete başlamış bulunmaktadır.

Diğer taraftan Aydın'daki meslektaşlarımız da illeri merkez olmak üzere yeni bir müracaatta bulunmuşlardır. Diğer bazı illerdeki arkadaşlarımızın zaman zaman bu istikametteki arzuları olduğu da anlaşılmaktadır. On senelik bir tarihi olan Birliğimiz bütün yurda yayılmış bulunan Oda merkezleri teşkilâtının gayretli ve fedakâr arkadaşlarımız sayesinde ayakta durduğu ve işlerin imkân nisbetinde aksamadan yürütüldüğü bir vakıdır. Bölge dağılımında şimdiye kadar kayda değer bir aksama görülmediği de gerçektir. Ancak bu, her halde dağılımın günün şart ve ihtiyaçlarına göre en mükemmel tarzda olduğunu ifade etmez. On sene evvel Merkez Heyetinin inisiyatifi ile kurulmuş bulunan Bölge Teşkilâtında bir revüzyon gerektiği varit olabilir. Zaman zaman akse-den talepler de bunun ifadesidir. Bu ihtiyacın en iyi takdirini yapabilecek organlar da şüphesiz ki yine halihazır Bölge Eczacı Odalarında görevli arkadaşlarımızdır. Konu bu düşünce ile Merkez Heyeti tarafından sayın Kongre huzuruna getirilmiştir. Bu suretle günün değişen münakale, eczane yoğunluğu, eczacılık problemlerinin bölgelere göre arzettiği özellikler gibi faktörlerin gözönünde tutulması, bütün bunların tartışılması ve bu suretle ihtiyaca tam cevap verecek bir reorganizasyona gidilmesinin temini gayretindeyiz.

Devremizde Eczacı Odalarının bize akseden her türlü problemleriyle yakından ilgilenmeye gayret sarfedilmiştir. Bölge Kongreleri ile de ilgilenilmiş, 3. bölge İzmir Eczacı Odası ve 6. Bölge Samsun Eczacı Odası Kongrelerine katılmış, 7. Bölge Bursa Eczacı Odası da Kongreyi müteakip ziyaret edilmiştir. İlk defa normal kongre yapan 9. Bölge Eskişehir Eczacı Odasının Genel kurul Toplantısında ise bu toplantı İstanbul Eczacı Odası Kongresi ile aynı tarihe tesadüf ettiği için

bütün arzumuza rağmen bulunulamamıştır. Gerek iştirak ettiğimiz, gerekse raporları ile muttali olduğumuz Bölge Kongrelerindeki meslekî suur ve meselelere gösterilen derin ilgi geleceğimiz için büyük imkânlar vadetmektedir.

ROCHE MÜSTAHZARLARI SANAYİİ LTD. ŞTİ. ALEYHİNE AÇILAN DAVA

İstanbul'da bulunan Roche Müstahzarları Sanayii Ltd. Şti. nce 1. Bölge İstanbul Eczacı Odasının Kongreye sunduğu rapor vesile ittihaz edilerek «Aramızda» adlı bir sirkülerde yer alan Mugalata başlıklı bir yazı ile yerli ilaç sanayii ve sanayicilerine ve 1. Bölge İstanbul Eczacı Odası şahsiyeti maneviyesinde Türk Eczacılığına çok ağır bir dille hakaret edilmiş olduğu arkadaşlarımızca bilinmektedir. Bu yazıdan dolayı VIII. Devre Merkez Heyetinin açtığı dava 780 sayılı Af Kanunu kapsamına girmiştir ve yapılan son duruşmada dava edilen firma müdürleri bu Kanundan yararlanmayı tercih etmelerinden affa uğramışlardır. Bunun üzerine Heyetimizce Hukuk Müşavirliğimize gereken talimat verilmiş ve Roche Müstahzarları Sanayii Ltd. Şti. mes'ûlleri aleyhine İstanbul 17. Asliye Hukuk Hakimliği nezdinde bir milyon liralık bir tazminat davası ikame edilmiştir. Davanın ilk durumda tarihi 16 - Aralık 1966 dır.

SOSYAL YARDIMLAR

Devremizde sosyal yardımlar konusu da oldukça hareketli geçmiştir.

Ağustos ayında Doğuda cereyan eden deprem felâketine maruz kalan vatandaşlarımızı yardım gayesi ile bütün milletçe sarfedilen gayrete ilk günden itibaren katılmış, bir taraftan Odalar kanalıyla bir yardım kampanyası açılırken diğer taraftan bütün ilaç fabrikaları ve ecza depoları bir bildiri ile yardıma çağırılmıştır. Milliyet Gazetesi ile işbirliği halinde yürütülen bu kampanyanın ilk nakdî nüvesi Heyetimiz tarafından tevdi edilen 5000.— T.L. sı olmuş, bilâhare yatırılan paralarla bu meblâğ 14450.— T.L. na

yükselmiştir. Ancak eczacılık topluluğunun bu millî heyecana iştiraki sadece bu rakamla kalmamıştır. Yurdumuzdaki ilaç fabrikalarının ekserisi çok külliyetli miktarda ilâcı kamyonlarla deprem bölgesine sevketmişler ve ayrıca önemli bir nakdî yardımı Heyetimiz kampanyası dışında olan kanallarla tevdi etmişlerdir. Türkiye'de mümessili bulunan bazı yabancı firmalar da bu mümessillikleri vasıtasıyla yardıma katılmışlardır.

Diğer taraftan Eczacılık Fakültesi Talebe Cemiyetine yıllık baloları vesilesiyle mutad olan 500.— T.L. lık nakdî yardım yapılmış, Heyetimize aksettirilen burs veya iş temini gibi konular ile imkân nisbetinde ilgilenilmiştir.

SOSYAL SİGORTALAR KANUNU

Sosyal Sigortalar Kanununun 123. maddesinin tatbikatı konusundaki mücadele; Devremizde de nisbeten değişik bir istikamette olmak üzere bütün şiddetiyle devam etmiştir. Bu konuda Çalışma Bakanlığı ile yapılan mücadele geçmiş Merkez Heyetlerinin raporlarında tafsîlâtıyla ve kronolojik olarak yer almaktadır. Bu defa da karşımıza Hukuk Müşavirlerinin mütalâası dolayısıyla çıkan Makam Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığıdır.

Bir taraftan Çalışma Bakanlığı ile olan ihtilâf, Danıştay'da takip edilirken, diğer taraftan Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına Heyetimizce bir müracaat yapılmış ve konu tafsilen açıklandıktan sonra, yataksız sağlık tesislerindeki Kurum eczanelerinin ruhsatlarının iptali, yataklı sağlık tesislerindeki Kurum eczanelerinden Kanunların emrettiği şekilde sadece içinde yatan hastalara ilâç verilmesinin temini, aksi takdirde Kanunsuz faaliyette bulunan bu eczanelerin de ruhsatlarının iptali talebinde bulunulmuştur. Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının bu müracaatımıza verdiği 9. Ağustos .1966 tarih ve 12538 sayılı yazıda ise «Kanunların makale şumulü mümkün olmadığından yataksız sağlık kurumları bünyesinde tesis olunmuş eczanelerin kapatılabilmesi ancak 506 sayılı Kanunun yürür-

lûge girmesinden sonraki tatbikata uygun düşeceği, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden evvel açılmış olanlarının kapatılmasının kabil olamayacağı» ifade edilmekte ve Hukuk Müşavirliğine ait olduğu belirtilen bu görüşe aykırı bir kararın Bakanlıkça alınmasının mümkün olmadığı da tasrih edilmektedir.

Bizler bu davada muayyen bir zümrenin devamlı baskı altına almaya çalıştığı oranlarla bütün imkânlarımızı seferber etmek suretiyle mücadele gayreti içinde çırpınırken, adeta bütün mukadderatımızı bağladığımız Bakanlığımızın bu kararının bizlere verdiği üzüntü sonsuz olmuştur. 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 123. maddesinin, 6197 sayılı Kanununun 14. maddesinin A bendini tadil etmesine imkân olmadığı gerçeğinin tam ifadesidir. Kaldı ki Kanun koyucu 123. maddede bu gibi eczanelerin kapatılmasını amir bulunduğuna göre bir müktesep haktan bahsedilemeyeceği de izahtan varestedir. Bu durumda Heyet olarak hadise derhâl Hukuk Müşavirliğimize aksettirilmiş ve bu arkadaşlarımızın Sayın Prof. Ragıp Sarıca ile de istişare etmek suretiyle hazırladığı gayet mufassal bir lâyiha ile Danıştay Başkanlığına müracaat edilmiş ve 9 . 8 . 1966 tarih ve 12538 sayılı kararının iptali talebi ile Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı aleyhine bir dava ikame edilmiştir.

Meselenin diğer bir veçhesi de Kurum eczanelerinden ayakta tedavi gören hastalara ilâç verilmemesinin temini hususundaki müracaatımızın Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca cevapsız bırakılmış olmasıdır. Sayın Müsteşarımız Başkanlığında Umum Müdürümüzün de hazır buldukları bir toplantıda konunun bu cephesi açıkça izah edilmiş ve Sayın Duatepe de bu hususta Heyetimizle hemfikir olduklarını ifade buyurmuşlardır. Bu görüşmelerde Müsteşarımızın da müsbet tutumlarını büyük bir memnurlukla ifade etmek isteriz. 16 . Kasım gibi kısa bir süre evvel yapılan bu görüşmelerin ışığı altında yapılacak bir müracaat sonucunu meselenin Sağlık ve Sosyal Yardım

Bakanlığı yönünden halledilmemesi için hiçbir sebep yoktur.

Bütün bu demarjlar ve tafsilâtını aşağıda açıklayacağımız meselenin Bakanlar Kuruluna kadar intikali bazı çevreleri telâşlandırmış, Türk-İş Yöneticilerinin, mesele eczacıların istediği gibi halledilirse genel greve kadar gidileceği yolundaki tehditleri matbuatta yer almaya başlamıştır. Bu kabil havadislerin en ziyade yer aldığı Cumhuriyet Gazetesi de Heyet olarak ziyaret edilmiş Sayın Ecvet Güresin ve İlhan Selçuk ile meselenin bir saati aşkın bir süre tartışılması yapılmış, bir yazılı muhtıra da takdim edilmiştir. Bu mesleğin sanıldığı kadar sahipsiz olmadığını göstermekten başka bir gayesi bulunmayan bu ziyaretimizde sayın yazarların serdettiğimiz mütalâalarımızı teksib edecek veya zayıflatacak bir görüşü asla ortaya koymadıklarını, aksine tasvipkâr davranışlarını bu konudaki kazanç hanesine kaydetmekle yetineceğiz.

Bu istikametteki bir demarj da bizat Türk-İş Genel Başkanlığına yazılı olarak yapılmıştır. 26 . 10 . 1966 tarihli bir yazımızla mezkûr Başkanlığa anlatılmaya çalışılmıştır ki, tuttukları hiçbir medeni ülkede benzerine rastlanmayan hakim yol, temsil ettikleri ve çıkarını korumakla yükümlü oldukları işçi menfaatinden yana değildir. Aksine, işçi menfaati çiğnenmektedir. Bu konunun bütün açıklığı ile tartışılması gerçeği açığa çıkarılacaktır. Takriben bir ay evvelinin tarihini taşıyan bu yazının elan cevaplandırılmadığını arkadaşlarımız tahmin edeceklerdir.

SAĞLIK HİZMETLERİ VE ECZANELER

Memleketimizde halkın sosyal güvenliğini sağlayacak çare ve tedbirlerin tesbiti ve bunların uygulanması için gereken müesseselerin kurulması zaruridir. Sağlık hizmetlerini teminata bağlayan organizasyonlar ise memleketimizin bünyesi icabı diğerlerine nazaran daha da büyük bir önem ve öncelik taşımaktadır.

Millî İlâç sanayii bölümünde de arz edileceği gibi, halkımızın büyük çoğunlu-

ğu yeterli gıdayı alamadığı, sıhhi yaşama, barınma, korunma imkânlarından mahrum bulunduğu, bahis konusu mahrumiyetlerden kurtarılabilmesi dolayısıyla hastalanmaması iktisadî, sosyal, kültürel şart ve imkânlarımız dolayısıyla geniş ölçüde sağlanamadığı içindir ki faaliyetlerin tedavi sahasına teksifi zaruri hale gelmektedir. Bu itibarla gerek 224 gerekse 506 sayılı Kanunların çıkarılması çok isabetli olmuştur.

1 — Sosyalizasyonda en ileri gitmiş bulunan memleketler de dahil olmak üzere dünyanın bütün memleketlerinde (Demirperde gerisi memleketler hariç) yürütülen tatbikat bu istikamettedir.

2 — Mevzuatın ve tatbikatın dünyanın her yerinde aynı istikamette olması; iktisadî, sosyal, hukukî incelemelere ve yıllarca devam eden tecrübelerle dayanmaktadır. Hizmetin mahiyetinin icabı, devamlılığını, gerekli kalite ve kapasitede yerine getirilebilmesini sağlamanın başlıca şartı olarak ortaya çıkmaktadır.

3 — Sigortalıyı ilâcını dilediği eczaneden alabilmek hakkından mahrum eden, bir takım lüzumsuz mağduriyet ve mecburiyetlere mahkûm eden bir sistem sosyal güvenliğin mânası ve karakteri ile bağdaşmadığı içindir ki insan hak ve hukukuna değer veren demokratik sistemle idare edilen memleketlerin hepsinde takip edilen yol aynı olmuştur.

4 — Türkiye gibi en hayatî ve kârlı yatırımı yapmakta dahi iktisadî durumu dolayısıyla müşkülât çeken, imkânlarını birbirini tahrip etmek üzere rakip olarak karşı karşıya dikmek değil herbirinden azamî derecede faydalanma yolunu tutmak mecburiyetinde bulunan bir memleket için bahis konusu yolun takipçisi olmak diğerlerine nazaran daha da büyük bir zaruret olarak ortaya çıkmaktadır. Eczaneleri, bizimkilerin çok fevkindeki kâr nisbetleri içersinde çalışan memleketler dahi iktisat kurallarına, sosyal gerçeklere, hizmetin mahiyetine en uygun yol olarak bu yolu seçmişlerdir.

Vazı Kanun yaptığı uzun inceleme-

ler ve müzakereler neticesinde çıkardığı gerek 224 ve gerekse 506 sayılı kanunlarda ilâcın halka intikali safhasında serbest eczaneleri aslî ve vazgeçilmez unsur olarak kabûl ve tesbit etmiştir. Serbest eczaneler dışında eczaneler tesisini ve halka ilâç intikâl ettirilebilmesini o mahâlde serbest eczane bulunmaması kaydına ve şartına bağlamıştır.

Bilhassa 506 sayılı Kanunun 123. maddesinin Meclislerdeki müzakereleri sırasında mezkûr maddenin dünyada (demirperde gerisi memleketler hariç) eşine rastlanmayacak bir tatbikata imkân verecek vasıfta çıkmasını sağlamak üzere aşırı derecede gayret sarfedenler olmuştur. Fakat Teşriî Organ bu imkânı vermemiştir. O zaman bu imkânı elde edememiş olan zihniyetin şimdi Kanunun metnine de maksadına da aykırı bir tatbikatı sağlamanın peşinde olduğunu görmekteyiz. Tadilatı sağlayamayanların kanun dışı bir tatbikatı sağlamaya da asla muvaffak olamayacakları aşîkârdır. Fakat meseleye sadece eczacılık yönünden bakmak doğru olmaz. Kanunların suni, fuzuli bir takım tefsir mecralarına sürüklenmesi suretiyle dejenere edilmeleri teşebbüsü üzerine haddizatında devlet idaresinde anarşiye, her şahıs veya kuruluşun kanunlara rağmen dilediği istikamette hareket edebilmesine imkân vermemek, bu noktadaki tereddütleri bertaraf etmek bakımından eğilmek lâzımdır.

Yukarıda arz olunan zihniyetle mücadele etmek olağanüstü kongreden sonraki faaliyet devresindeki çalışmalarımızın en büyük kısmını işgâl etmiştir.

Konu 27. Eylül. 1966 günü Ankara'da yapılan özel sektör temsilcileri ile Bakanlar arasındaki toplantının gündemine alınmış ve bu toplantıya bir temsilcimizin iştiraki sağlanmıştır. Odalar Birliği Başkanı sayın meslekdaşımız Sırrı Enver Batur'a bu vesile ile şükranlarımızı arz etmeyi vazife saymaktayız.

Ankara'daki ilgili Bakanlarla yapılan toplantıya iştirak etmekle görevlendirilen arkadaşımız, bu toplantıda görüşümüzü izah ve müdafaa etmiştir.

Dava mahiyeti ve önemi itibariyle merkezî veya mevzii bir mücadele ile halledilebilecek çapı çok aşmaktadır. Bütün meslektaşlarımız tarafından yurt çapında her vesile veya imkân zuhurunda gerekli aydınlatıcı izah ve münakaşaların yapılması, çalışmalara bu suretle iştirak edilmesi zaruridir. Bu takdirde gerekli bilgilerin el altında bulunmasını temin etmek üzere arkadaşımız tarafından mezkûr toplantıya sunulan raporun metnini ve yapılan müzakerelerin zabtını ekte aynen sunuyoruz.

ECZANE KÂR HADLERİ

Eczanelerimize Bakanlıkça takdir edilen kâr nisbetinin yetersizliği konusunun Birliğimizce ne derece ciddi bir çalışma halinde ele alındığı sayın arkadaşlarımıza evvelki raporlarda açıklanmıştır. Bilindiği gibi dünyanın birçok memleketlerindeki tatabikat resmi kanallardan geçirilmiş, resmi tercümeleri yapılmış ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına takdim edilmiştir. Bakanlık Sayın Müsteşarının emirlerinin derhâl bir Komisyon teşkil edilerek meselenin tetkiki ve süratle neticeye varılması şeklinde olduğu yine VII. Devre Merkez Heyeti raporu ile meslek efkârına duyurulmuştur. Hal böyle iken VIII. Devre Merkez Heyeti olarak bu konuda en ufak bir ilerleme haberini verememenin üzüntüsü içindeyiz. Komisyon teşkili, işin derhâl tetkiki emrini veren Sayın Müsteşarımızın adına çekilen telgraflar ve yazılan yazılardan sadece biri cevaplandırılmış ve «bu mesele yeni fiat tekevvün sistemine bağlıdır, bu sistem hazırlanmaya kadar beklenilmesi gereklidir» şeklinde hadise büsbütün başka bir açıdan mütalâa edilmiştir. Sayın Müsteşar'a verilen 13. Ekim tarihli cevabî yazımızda fiat tekevvün sistemi çalışmalarının sadece sanayi dalını ilgilendirdiği ve müstahzar maliyetlerinin imalâtçılarca ne suretle tayin edileceği hususunu bir sisteme bağlamaya matuf bulunduğu belirtilerek evvelce vaad edildiği gibi eczanelerimizin kârlarının tayininde medeni dünya ölçülerinin en asgarî nisbette de olsa tatabikinin hakşinashğa ve adalete uygun olacağı

tafsilen belirtilmiştir. Ancak Sayın Müsteşarımızla yapılan son görüşmede meselenin fiat tekevvün sistemi ile irtibatı tekrar ifade edilmiş ve bu sistemin kabulüne kadar beklemekten başka bir yol olmadığı da kat'iyetle bildirilmiştir.

FIAT TEKEVVÜN SİSTEMİ

Mülga Milli Korunma Kanununa bağlı 1087 sayılı Kararnameye göre yürütülmekte olan tıbbi müstahzar fiatlarının tesbiti işleminin son derece kifayetsiz kalmakta olduğu bir gerçektir. Donmuş kalıplara ve bir takım günün şartlarına aykırı ölçülere göre tatabik edilen bu sistemin değiştirilmesi, daha rasyonel esaslara bağlanması Hükümet olarak da ele alınmış ve Bakanlar Kurulu ile özel sektör toplantıları gündemine bu konu alınarak, Odalar Birliğinin bünyesinde bir Komite teşekkülü ettirilmiş ve ilâç fiatlarının tesbitinde yeni bir sistemin tayini çalışmalarına başlanılmıştır. Takriben iki yıl süren bu çalışmanın son günlerde neticelendiği ve raporunun tanzim edilmiş bulunduğu öğrenilmiştir. Bakanlık Sayın Müsteşarı tarafından son toplantıda ifade buyurulduğuna göre bu rapor Bakanlar Kurulu özel sektör toplantısında görüşülüp karara bağlandıktan sonra kendi Makamlarına tevdi edilecektir.

ECZANE NÖBETLERİ

Nöbetçi olmadığı halde eczanesini açmak suretiyle nöbet vazifesini ika eden eczacılarla yapılan mücadele konusunda Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığından alınan 29. Haziran. 1966 gün 10229 sayılı yazıda, «bütün eczane sahiplerine gerekli tebligatın yaptırılarak nöbetçi olmayanların tatil günlerinde ve normal çalışma saati dışında eczanelerini açık buldurmamaları bildirilmekte ve aksine hareket edenler hakkında 6643 sayılı Kanun gereğince muamele yapılacağı» da ilâve edilmektedir. Heyet olarak büyük bir memnunlukla aldığımız bu Bakanlık emri üzerine meseleye daha kesin bir vecheye vermek üzere 6643 sayılı Kanunun yanısıra 6197 sayılı Kanun yönünden de takibat yapılmasının gerekli olduğu, bu Kanunun

36. maddesindeki «gerek nöbet ve gerekse tatil zamanları için verilecek emirlere eczacıların tabi olma mecburiyeti» hükmüne istinaden bildirilmiştir. Bu meselenin de çıkacak Deontoloji Tüzüğü çerçevesinde hallinin en olumlu yol olacağı Bakanlıkla vaki muhaberatımızdan anlaşılacaktır.

İLAÇ HAMMADDESİ İTHALATI İLE İLGİLİ İSTATİSTİK ÇALIŞMALARI

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca tahakkukuna ısrarla lüzum gösterilen bir konu da ilâç hammaddelerinin geçmiş yıllardaki ithalâtının bir listesinin ve bu konu ile ilgili bilgileri ihtiva eden bir istatistiğin hazırlanmasıdır. Gerçekten böyle bir dökümanın elde bulunması Birliğimizin faaliyeti yönünden de çok lüzumludur. Bu sebeple Sayın Bakanlık Yüksek Makamından geçmiş yılların bütün ithâl faturaları suretleri ve bunlara ait çeşitli kayıtlar getirilmiş ve bu gibi konularda ihtisas yapmış bir elemana tevdi edilerek ücret mukabili olmak üzere gerekli liste ve istatistiki malûmatın derlenmesine başlanılmıştır. Bu çalışmalar sür'atle ilerlemektedir ve önümüzdeki günlerde hitama erecektir. Heyetimizce bu iş için ve şimdilik kaydı ile 2500 adet föy bastırılmasını meselenin çapı hakkında bir fikir verebilmek maksadıyla arz etmek isteriz. Diğer taraftan Refik Saydam Merkez Hıfzıssıhha Enstitüsünde bu gibi malûmatı derlemek üzere bir IBM teşkilâtı kurulmuştur. Heyetimizin de önümüzdeki devrede delikli kart sistemi ile çalışan bir makine temin etmesi ve Refik Saydam Müessesesi ile bu konuda ahenkli bir mesai yapması gerekmektedir.

YATAKLI SAĞLIK TESİSLERİNİN BİR ELDE BİRLEŞTİRİLMESİ

On beş yıllık kalkınma plânı hedeflerinden biri de yurdumuzdaki yataklı sağlık tesislerinin bir elde birleştirilmesidir. Bu maksatla Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı 10 . Ekim . 1966'da başlayıp 13 . Ekim . 1966 tarihinde sona eren bir seminer tertib etmiştir. Bu seminerde

Heyetimiz de başından sonuna kadar resmen temsil edilmiş ve teşekkül eden Komisyonlarda çalışılmıştır. Bu seminer bilhassa Sosyal Sigortalar Kanunu tatbikatı yönünden topluluğumuz bakımından çok olumlu bir istikamet almış, 224 sayılı Sağlık Hizmetlerinin Sosyalleştirilmesi Hakkındaki Kanuna istinaden yataklı sağlık tesislerinin bir elde toplanması ve Sağlık Bakanlığına bağlı yeni bir Kurumun kurulması öngörülmüştür. Görüşmelerin aldığı bu istikamet Sosyal Sigortalar Kurumu idarecilerinde reaksiyon uyandırmış ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu hükümlerinin buna müsait olmadığı, esasen burada işçilerin de söz hakkı bulunduğu, bunların da nazarı itibare alınması gerektiği, tedavi Kurumlarının tek ele verilmesine razı olamayacakları Kurum yetkilisince ifade edilmiştir. Bu yetkilinin bir diğer beyanı da 224 sayılı Sosyalizasyon Kanununun aceleye gelerek çıkartıldığıdır. Kanunları adeta aceleye gelenler ve gelmeyenler diye tasnife tabi tutacak ve hesaba gelmeyenleri aceleler sınıfına dahil edecek bir zihniyetin ifadesi karşısında söz alan temsilcimizce bu fikrin espirisinin altında yatan manaya değinilen bir konuşma yapılmış ve bu ölçülerde 506 sayılı Kanunun da aceleye geldiğinin ileri sürülebileceği, oysa ki her iki Kanunun da muteber ve yürürlükte olduğu, hükümlerinin tatbik edilmesi gerektiği mealinde cevabı verilmiştir. Seminerde açıklanan raporlarda belirtilen rakamların çok sarih ve kesin manaları da devlet eliyle görülen sağlık hizmetleri ile ilgili harcamalardaki korkunç artışa mukabil hizmet yönünden en ufak bir ölçüye gelir tekâmülün müşahade edilmediği istikametindedir. Bu realite de Kurum idarecilerinin eczacılık hizmetlerinin özel sektör dışı ifasına yönelen çalışmalarının istikametini açıkça göstermek bakımından çok dikkat çekicidir.

TIBBİ MÜSTAHZAR İHRACATI

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının çok önemle üzerinde durduğu bir konuyu da yakın şark ülkelerine ve bilhassa İran ve Pakistan'a ilâç ihracatı konusudur.

Bu mevzuda Heyetimiz merkezinde 16 . Kasım . 1966 tarihinde Sayın Müsteşar Dr. İlker, Sayın Ecz. Duatepe, Türkiye Tıbbi Müstahzar Sanayii ve Lâboratuvarları Cemiyeti, Türkiye İlâç Endüstrisi İşverenler Sendikası İdare Heyetlerinin ve bazı lâboratuvarcı arkadaşlarımızın iştirakiyle bir toplantı yapılmıştır. Tamamen ihzarî mahiyette olan bu toplantıda bu problemin arz ettiği maniler ve müşküller ortaya atılmış, bunların giderilmesi çareleri araştırılmış ve bilhassa Pakistan ve İran'a yapılacak ihracatın ne suretle realize edilebileceği tedbirleri tartışılmıştır. Bu konu üzerinde gerekli etüdüller yapıp dokümanite olarak Bakanlığa gidildiğinde bu Makamca gereken her türlü kolaylık gösterilecek ve henüz tasavvur safhasında olan bu plânın tahakkuku mümkün olacaktır.

ULUDAĞ TESİSLERİ İLE ANLAŞMA

Heyetimiz ile Uludağ Sanatoryumu T.A.Ş. Başhekimliği arasında bir Protokol imzalanmıştır. Bu protokolla Birlik üyesi meslekdaşlarımıza Dinlenme Evlerinde ve şirketin diğer tesislerinde büyük ölçüde tenzilât sağlanmış bulunmaktadır. Bu suretle sayın üyelerimiz ve aileleri Birliğimizden alacakları bir belge ile bütün masraflar dahil günde 35 lira net ücret ile pansiyon komple olarak dinlenme evlerinde istirahat imkânını bulacaklardır. Bu iskonto nisbeti bayram günleri ile Şubat ayında uygulanmamaktadır.

MESLEKDAŞLARIMIZIN TİCARET ODALARI İLE ÜYELİK İLİŞKİLERİ

Birliğimiz Büyük Kongrelerinde ileri sürülen temennilerden birinin de eczacıların Ticaret Odalarına kaydolma mecburiyetlerinin kaldırılması istikametinde olduğu bilinmektedir. Heyetimizce bu temayüle uygun olarak Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Başkanlığı nezdinde teşebbüse geçilerek Birliğimizin kanunî fonksiyonu ve eczacıların Birliğe kayıt mecburiyeti izah edilmiş ve 5590 sayılı Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Kanununun yürürlüğe

girdiği tarihte Türk Eczacıları Birliği teşekkül etmemiş bulunduğundan muahhar olan 6643 sayılı Kanun sebebiyle eczacıların bir amme hükmî şahsiyeti olan kendi Odalarına kayıt mecburiyetlerine değinilmiş ve bu teşekkül dışında herhangi bir Kurum'a kayıt olma ve aidat ödeme mecburiyetlerinin kalmadığı bildirilmiştir.

Odalar Birliği bu müracaatımıza verdiği cevapta iddialarımızı kabul etmemekte ve eczacıların Ticaret Odalarına kayıt mecburiyetlerinin baki olduğunu ileri sürmektedir. Odalar Birliğinin bu kararı üzerine gerekli tetkikat yapılmaktadır.

MİLLÎ İLÂÇ SANAYİİ

Memleketimizin «geri kalmış»lıktan kurtulabilme ve her sahada hızla sanayileşme çabası içinde bulunduğu bir hakikattir.

Sanayileşme konusunda ilâç, Türkiye'nin öncelik ve önem derecesiyle şüphesiz birinci sırayı işgal etmektedir. Zira Memleketimizdeki fertlerin çoğu hâlen eterli gıda alamamakta, sıhhi yaşama, barınma korunma imkânlarından mahrum bulunmakta ve bunların tabii «neticesi» olarak da hastalıklara büyük nisbette mahkûm olmaktadır.

Türkiye'nin içinde bulunduğu malî, ekonomik ve kültürel imkânların, bütün bu gayrımüsait şartların önüne geçilmesini sağlayamadığı bir hakikattir. Bu itibarla «netice» yani hastalık safhasının oluşu çoğalmakta ve gayretlerin teksifi, sadece hastalığı, yani «netice» yi iyi etme üzerine toplanmaktadır.

Bu takdirde «ilâç» karşımıza, netice üzerine tesir eden, en mühim unsur olarak çıkmaktadır.

Bilinen güç iktisadî şartlarımız içerisinde «ilâç»ın döviz kaybına meydan vermeksizin bol ve kaliteli olarak temininin şart olduğu aşikârdır. O halde öyle bir İlâç Sanayii memleketimizde kurulmalıdır ki, bu:

a) Çalışması mecburi bir döviz transferine sebep olmasın,

b) İlahta kullanılacak hammadeyi kaliteli ve en ucuz bulunduğu yerden ithal etmekte serbest olsun,

c) ve dolayısıyla tıbbi müstahzarı kaliteli ve ucuza mâl edebilsin.

Yukarıda anlatılan vasıflara uygun bir Sanayi ancak yerli İlaç Sanayiinden başkası olamaz. Zira burada:

— Çalışmadan ötürü bir döviz transferi bahis mevzuu değildir.

— İlaç Hammaddesinin temininde serbestlik vardır.

Hey'etimiz bu görüş zaviyesi içerisinde «Yerli İlaç Sanayii» nin teşvikini, takviyesini ve gelişmesinin teminini zaruri addetmektedir.

Konu üzerine büyük bir hassasiyetle eğilmiş ve düzenlediği seminer ve yapmış olduğu çalışmalar neticesinde, Hey'etimiz «Yerli İlaç Sanayii» nin inkişaf edebilmesi için alınması lâzım gelen tedbirlerin neler olacağını tespit etmiştir.

1. — YERLİ İLÂÇ SANAYİİNE KREDİ İMKÂNLARININ TEMİNİ VE GENİŞLETİLMESİ:

Bu Kredi imkânları:

— Yatırım Kredileri (uzun vadeli düşük faizli)

— İşletme Kredileri (uzun vâdeli düşük faizli)

şeklinde olmalıdır.

Filhakika Sınâî Kalkınma Bankası, Sınâî Yatırım Bankası, Merkez Bankası, S.S.K. Sınâî İşletmesi, Ordu Yardımlaşma Kurumu ve diğer Yardımlaşma Müesseselerinden Yerli İlaç Sanayii'ne «Yatırım» ve «İşletme» leri için lüzumlu Kredileri temin etmeleri sağlanmalıdır.

2. — VERGİ KOLAYLIKLARI:

a) Gider Vergisi muafiyeti devam ettirilmelidir.

b) Gelir vergilerinde yatırım indirimlerinden, Millî İlaç Sanayii'nin istifadesi sağlanmalıdır.

c) İlaç Hammaddelerinin gümrük resimlerinin asgari seviyeye indirilmesi çareleri aranmalıdır.

d) Millî Sanayii'nin yatırımları için lüzumlu makinaların ithalinde geniş şekilde gümrük ertelenmesi uygulanmalıdır.

3. — İTHALÂTTA KOLAYLIK:

Hâlen İlaç Hammaddelerinin büyük bir kısmı Liberasyon listesindedir ve ithalatta % 70 - 100 gibi büyük nisbette, Bankalar teminat istemektedir. İlaç Hammaddeleri için Banka teminat nisbetlerinin asgari seviyede tutulması (% 10 gibi) büyük kolaylık sağlayacaktır.

4. — OTOFİNANSMAN İMKÂNININ YARATILMASI:

Mevcut fiat tekevvün sisteminin verdiği imkânlar içerisinde, Yerli İlaç Sanayii'nin memleketin ekonomisine faydalı olabilecek bir Otofınansmana gidebilmesi mümkün değildir. «Yerli İlaç Sanayii» makul ölçülerde gelir sağlayabilmek imkânını bulabildiği takdirde «ithalâtın» yerine ikame edilebilecek bir Sanayiye yönelebilmesi kabil olacaktır.

5. — KAMU ALIŞLARINDA MÜNHASIRAN YERLİ İLÂÇ SANAYİİNİN TERCİHİ:

Bu hususun bir gerekçe ile izahına dahi lüzum yoktur.

6. — MERKEZİ KONTROL LÂBORATUVARLARININ KURULMASI:

Millî İlaç Sanayii hakkında son zamanlarda, imalât kalitesi mevzuunda, yersiz ve maksatlı bir şekilde yaratılmak istenilen tereddütleri bertaraf etmiş olmak bakımından böyle bir Kontrol Lâboratuvarının âcilen kurulması gerekmektedir.

Yeni fiat tekevvün sisteminde bu kuruluşun finansmanı için maliyete muayyen bir «nisbetin» ilâvesine imkân verilmesi, istenilenin tahakkuku için, yeterli olacaktır.

7. — 6224 SAYILI YABANCI SERMAYEYİ TEŞVİK KANUNU HAKKINDA:

A) Bu Kanunun tadili mevzuu:

Bilindiği gibi Yabancı Sermaye, dış ülkelerde yaratılmış bir «Sermaye» demektir.

Tasarruf ve dolayısıyla yatırım yeterliliği içerisinde bulunan Memleketimizde bu Sermayenin, Millî ekonomimizin kalkınması için, yardımcı olabilecek bir bünye ve karakterde gelebilmesi için imkân verilmesi zaruridir.

Bu şekilde bir Sermayenin kalkınmamızı sağlayacak, hızlandıracak bir rol oynaması mümkündür. Ancak, bahis konusu zaruret bu Sermayenin Yurda katıksız ve şartsız kabulünü, iktisadî faaliyetlerin her dalında ona imkân verilmesini gerekli kılmaktadır. Çünkü icab eden kayıt ve şartlar konmadığı takdirde, bu Sermayeden, beklenenin aksine, fayda yerine zarar verdiği görülür.

Filhakika yurdumuza gelen Yabancı Sermaye, İlaç Sanayii dalında Yerli İlaç Fabrikaları ile aynı sahada, aynı mahiyette, mevcut olanların yerine «kaim olma» yolunu tutmuş ve bu istikamette de Memleketin ekonomisine fayda yerine zarar ikame etmiştir. Şöyle ki:

— Yurdumuzda 1950-55 yılları arasında 10'u müteceviz Yerli İlaç Tesisi kurulduğu halde, bu tarihten sonra (yani Yabancı Sermayenin gelişinden sonra) tek istisna ile, hiçbir yerli ilaç tesisi kurulamamıştır. Bilâkis mevcut olanların çoğu faaliyetlerini tatil etmek mecburiyetinde kalmışlardır. (1)

— Yabancı Sermayenin gelişinden önce Yerli İlaç Müesseseleri Türkiye'deki ilaç tüketiminin % 65 ini karşılarken bugün bu nisbet % 25 e düşmüştür (Lisansiyeler hariç) (2)

Bu bakımdan Yurdumuza gelen İlaç Sanayii dalındaki Yabancı Sermaye Yerli Sanayii baltalayıcı tesirler yapmıştır.

Tahmin edilir ki 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanununun diğer

Sanayi kollarında da millî ekonomimize faydalı değil, zararlı olduğu görülecek ve bahis mevzuu kanunun tadili gerekecektir.

Bu 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu mevzuundaki tadil teklifimizi, ilgili Komisyonunda ve Umumi Heyette görüşmek üzere, ekli olarak takdim etmekteyiz.

B) Kanunun gayesine aykırı tatbikatının önlenmesi meselesi:

— Kanunun tadili için gerekli zamana kadar mevcut tatbikat aksaklıklarını gidermek elzemdir. Filhakika aşağıda verilecek misal kanunun gayesine aykırı hareketi açık olarak gösterecektir:

Yıllar	Hammade ithalâtı Yurt içi İlaç istih-	
	milyon TL.	lâki milyon TL.
1963	53,5	562,3
1964	63,9	570,2
1965	80,0	718,0

Yukarıdaki tablonun tetkikinde Türkiye'de müstahzar istihlâki artış nisbetinin son iki senede % 27,8 i bulmuşken, aynı devre içerisindeki ithal edilen hammadde artışının da % 49,5 olduğu görülecektir. (3)

Bu ifade bu kanundan beklenenin aksine döviz kaybının gittikçe artması demektir.

Bunun yanında Yabancı Sermayeli İlaç Fabrikalarına tanınmış olan «Royalty», «Know-how» «Kâr» transferi gibi haklarla meydana gelen döviz kaybı da ilâve edilirse, durumun ciddiyeti ve kanunun gayesine aykırı tatbikatı açıkça meydana çıkacaktır.

Bu bakımdan 6224 sayılı Kanunun tadiline kadar geçecek zaman içerisinde Yabancı Sermayeli İlaç Fabrikaları hakkında başlıca şu iki tedbirin alınması gerektiği kanaatindeyiz:

— Yabancı Sermayeli İlaç Fabrikaları döviz tasarrufu getiren hammadde imaline mecbur tutulmalıdırlar.

— Hammadde imalâtına geçinceye

kadar ithal edecekleri hammaddeler kalite ve fiatı bakımından sıkı bir kontrole tabi tutulmalıdır.

NETİCE: Yukarıda arzolunan hususlardan anlaşılacağı üzere:

1. — Dış Ticaret dengesine tesir edecekleri aşikâr bulunan ve Yurdun İlaç ihtiyacının tümünü karşılamaya muktedir duruma gelmiş bulunan Yerli İlaç Sana-yiinin desteklenmesi,

2. — a) 6224 sayılı Kanunla Yurda girmiş bulunan Yabancı Sermayeli İlaç Fabrikalarının Memleket ekonomisine zararlı olduğu tespit edilmiş bulunduğuna göre, yenilerinin getirilmesine mani olunması,

b) Mevcutların da mahiyeti, yukarıda izah edilmiş bulunan istikametteki teşebbüsleri için kapasitelerini genişletebilme imkânlarının engellenmesi, bu noktada sadece döviz tasarrufu sağlayacak sahalara yönelmiş faaliyetlere müsaade edilmesi, gerçeği ortaya çıkmaktadır.

Sayın Delege arkadaşlarımız,

Bu Raporumuzla beş aylık devremiz zarfında yapılan çalışmalar hakkında کافی derecede bilgi verebildiğimiz kanısındayız. Sayın arkadaşlarımızın müşahade ettikleri gibi bu Raporda sadece ana davalar ve meslekî problemlere yer verilmiştir. Hiç de küçümsenmeyecek bir mesaiyi icap ettiren günlük muamelât, muhaberat meselelerimizin takibi için sarfedilen gayretler, resmi veya gayri resmi kişiler veya müesseseler ile çeşitli temaslar, muhtelif toplantılar, Komisyon çalışmaları, Raporu teferruata boğmamak için Raporumuzda zikredilmemiştir.

Bütün bu faaliyetimizde bizlere yardımcı olan Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı ve bilhassa Sayın Umum Müdürlüğümüze, bütün Birlik Organları ve Meslek Teşekkülleri İdare Heyetlerine men-sup kıymetli arkadaşlarımıza teşekkürü bir borç bilir, Kongre çalışmalarının mesleğimize ve memleketimize hayırlı olması temennilerimizi Sayın Büyük Kongre huzuruna saygılarımızla arz ederiz.